

ADVOKATFIRMAET
BERNGAARD

ADVOKATFIRMAET BERNGAARD

- **Innledning – Workshop NOKIOS**
- **22. oktober 2024**
- **Advokat Inger Roll-Matthiesen**

Agenda

1. Innledning
2. Oversikt og dilemmaer
3. Kort introduksjon til «ny forskrift»
4. Flere dilemmaer
5. Klarer vi å samle trådene?

OM BERNGAARD

- Vi skal bidra til et bærekraftig samfunn, ved å gi gode råd og sette mennesker i sentrum
- Fullservice advokatfirma
 - «Alle» forretningsjuridiske rettsområder
 - Egen faggruppe for offentlige anskaffelser
- Våre klienter er både fra offentlig og privat sektor
- Ca 40 advokater og advokatfullmektiger

OVERSIKT RETTSOMRÅDER

Våre spesialiserte advokater dekker i sum alle relevante forretningsjuridiske rettsområder for aktørene i BAE-bransjen.

Kontrakts- og
entrepriserett

Fast eiendom

Arbeidsrett

Selskapsrett &
M&A

Skatt & avgift

Bærekraft og
sirkulærøkonomi

Bank, finans og
forsikring

Immateriell- og
markedsføringsrett

Personvern og
teknologi

Offentlig
anskaffelser

Handel

Konkurs og
restrukturering

EU-/EØS-rett og
konkurranserett

Prosedyre og
tvisteløsning

Forvaltningsrett

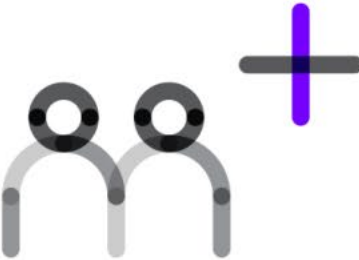
Ingen steder å gjemme seg...

- “Ny” forskriftsbestemmelse om klima- og miljø
- Nytt lovutkast
- Nye formålsbestemmelser
- Nye (politiske) forventninger
- Riksrevisjon og kommunerevisjon
- Mange som vil faget innkjøp vel – veiledning og standardisering
- Stort internasjonalt arbeid – EU arbeider med nye direktiver og standarder
- Stadig tydeligere rettsliggjøring og betydelige rettslige konsekvenser
- Flere oppgaver – krav om utvidet kompetanse
- Stadig tightere ressurser

Store samfunnsutfordringer

Flere

Eldre

Mindre

Større

Kilde: LUP
NHO konf 2024

REDDE VERDEN GJENNOM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER?

• Mange hensyn skal med:

- Klima
- Miljø
- Menneskerettigheter
- Universell utforming
- Arbeidslivskriminalitet
- HMS
- Læringer
- Innovasjon/næringsutvikling
- Lokal mat
- Personvern
- Informasjonssikkerhet

• Er veien til helvete brolagt med gode hensikter?

Snitt antall evaluerte tilbud 2023: 2,57

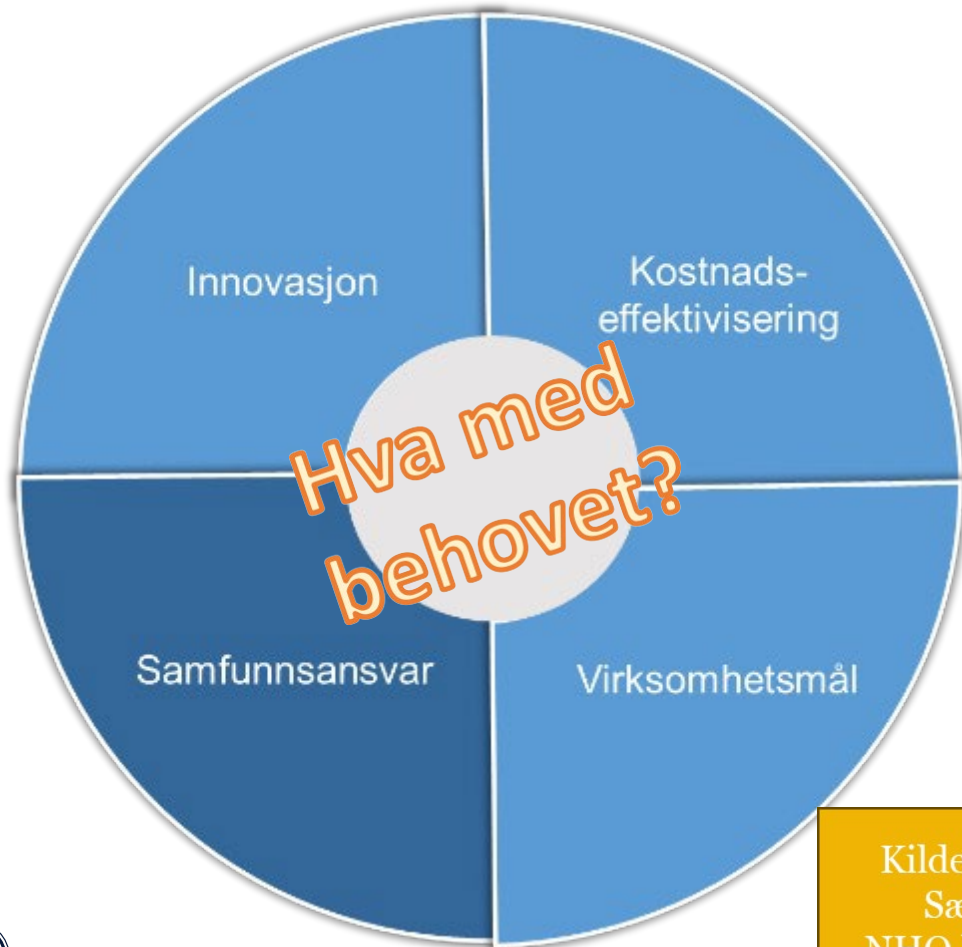
Når er off anskaffelser riktig virkemiddel?

Kilde: Øystein Sætrang, NHO konf 2024

«OSLO» OPPTATT AV ALT – GLEMMER DET VIKTIGSTE

Strategiske anskaffelser

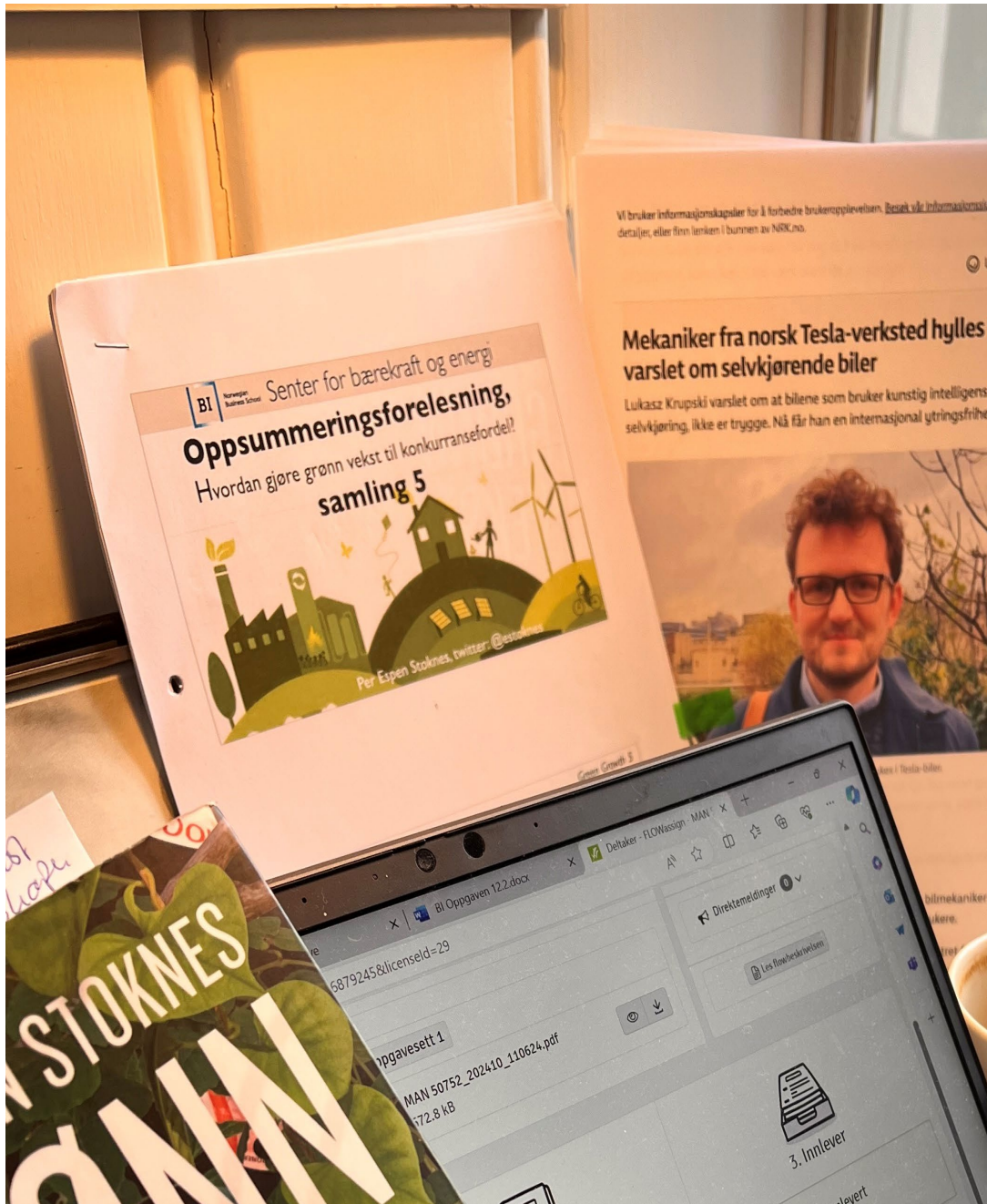
Kilde: Øystein
Sætrang,
NHO konf 2024

Kapittel 1

- § 1-1 *Formål*
 - ... loven skal bidra til
 - at oppdragsgiver får dekket sine **behov**

Grønn vekst...

"Med grønn vekst menes økning i den økonomiske produksjon og verdiskapning som senker det samlede fotavtrykket, dvs. gir lavere miljøbelastninger" (Stoknes, Grønn vekst, 2021)

- Leverte oppgave om: Vil nye klima- og miljøkrav bidra til grønn vekst ?
- Åpnet øynene mine – det begynner å bli et stort fellesskap som ser at «noe må vi gjøre»
- Anskaffeler ER et viktig verktøy

Regelverk og terskelverdier

Klassisk sektor
LOA + Del 1
Over NOK 100.000

FOA del II
Nasjonal konkurranse

Del III
EØS-konkurranse

<1,3
MNOK
Varer

<1,3
MNOK
Tjenester

<1,3
MNOK
Bygg og
anlegg

<1,49
MNOK
Statlige
varer og
tjenester

<2,3
MNOK
Kommunal
e varer og
tjenester

< 57,9
MNOK
Alle bygg
og anlegg

Helse og
sosial-
tjenester
<7.8

Forsyningssektorene
LOA + Del 1
Over NOK 100.000

Del I

Del II
EØS-konkurranse

<4,6
MNOK
Varer

<4,6
MNOK
Tjenester

<57,9
MNOK
Alle bygg og anlegg

Miljø kan inngå i flere deler av anskaffelsesprosessen

Kvalifikasjonskrav

- Krav til leverandørens kvalifikasjoner
- Sikrer at valgt leverandør er i stand til å holde det de lover

Tildelingskriterium

- Tilbudene rangeres og får poeng ut fra hvor godt de scorer
- Ikke sikkert det mest miljøvennlige vinner frem i konkurransen

Minstekrav

- Krav som produktet eller tjenesten skal oppfylle
- Sikrer at bare miljøvennlige tilbud får delta i konkurransen

Kontraktsvilkår

- Valgt leverandør må oppfylle kravet i kontraktsperioden
- Modner markedet

Fra 1. januar fått en ny forskriftsbestemmelse, FOA § 7-9 som også har endret tildelingsbestemmelsen i del 3/over terskelverdien

§ 7-9. Klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

- (1) Krav og kriterier etter denne bestemmelsen skal ha som mål å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning.
- (2) Oppdragsgiver skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent.
- (3) Der oppdragsgiver angir tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge, bør klima- og miljøhensyn være blant de tre høyest prioriterte.
- (4) Tildelingskriterier etter andre og tredje ledd kan erstattes med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, dersom det er klart at dette gir en bedre klima- og miljøeffekt og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene. Dersom oppdragsgiver ikke prioriterer i tråd med tredje ledd, skal det stilles klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, og dette skal begrunnes i anskaffelsesdokumentene.
- (5) Forpliktelsen til å stille krav eller kriterier etter denne bestemmelsen gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene.

DFØs veileder

Hvordan de nye reglene slår ut på de ulike delene av anskaffelsesforskriften

Del I: Mellom 100 000 kr og nasjonal terskelverdi	<ul style="list-style-type: none">• Ingen prosedyreregler – dermed ingen forpliktelse til å oppstille tildelingskriterier.• Hvis oppdragsgiver oppgir kriterier i relativ vekt/prioritert rekkefølge gjelder tilsvarende regler som i del II og III.		
Del II: Mellom nasjonal og EØS- terskelverdi	<ul style="list-style-type: none">• Bør angi klima- og miljøhensyn blant de tre høyest prioriterte tildelingskriteriene – alternativt skal det stilles krav og det skal begrunnes.	<ul style="list-style-type: none">• Krav kan erstatte kriterier når det er klart at dette gir bedre klima- og miljøeffekt. Skal begrunnes.	<ul style="list-style-type: none">• Unntak: Forpliktelsen gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig. Skal begrunnes.
Del III: Over EØS- terskelverdi	<ul style="list-style-type: none">• Skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum 30 %.		
Del IV: Helse- og sosialtjenester over EØS- terskelverdi	<ul style="list-style-type: none">• Følger i praksis samme system som anskaffelser etter del I.• Egne regler i §§ 30-1 til 30-10 i tillegg til reglene i del I.• Hvis oppdragsgiver oppgir kriterier i relativ vekt/prioritert rekkefølge gjelder tilsvarende regler som i del II og III.		

Veileder til regler om klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

Denne veilederen skal hjelpe offentlige oppdragsgivere med å ivareta klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. Veilederen inneholder både generell regelverksveiledning, konkret veiledning for prioriterte innkjøpskategorier, eksempler og andre nyttige verktøy.

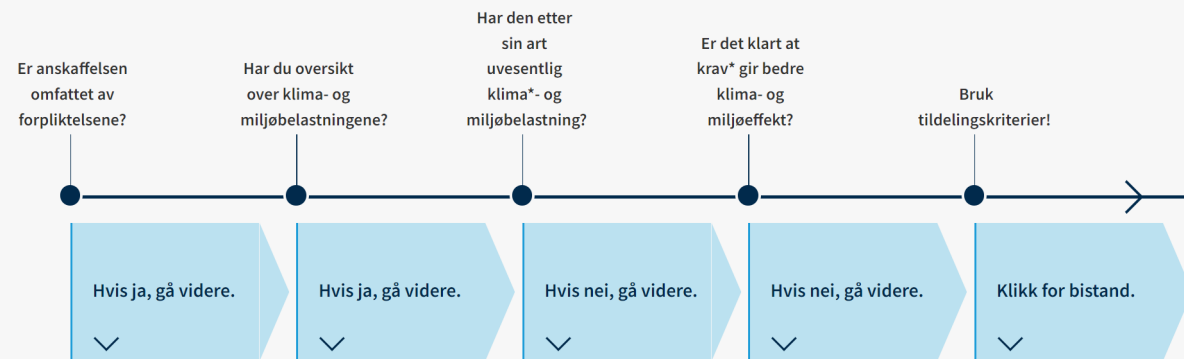

Beslutningstre....

1.4 Beslutningstre for å ivareta reglene om klima- og miljøhensyn

Vi har laget et beslutningstre som skal gjøre det enklere for deg å navigere i veilederen og forstå hva du må gjøre for å ivareta reglene om klima- og miljøhensyn.

Før du gjennomfører en konkret anskaffelse bør du vurdere om innkjøpet faktisk er nødvendig. Virksomheter bør generelt innføre konkrete klima- og miljømål i styrende dokumenter og vurdere om virksomhetens totale forbruk kan reduseres. Se veiledningen om å [komme i gang med grønne anskaffelser](#) og [gjennomføre sirkulære anskaffelser](#) for mer tips til dette arbeidet.

Når møter innkjøperne klima- og miljøhensynene....

7.1.1 Hva ligger i begrepene art og uvesentlig?

Bruken av begrepet *etter sin art* tilsier at det ikke vil være den konkrete anskaffelsens klimaavtrykk og miljøbelastning som er relevant for vurderingen, men derimot klimaavtrykket og miljøbelastning til arten av det som skal anskaffes. Begrepet *art* sikter til den vare- eller tjenestekategorien du skal anskaffe innenfor. Anskaffelsens art kan for eksempel være innkjøpskategori, eller med utgangspunkt i en underkategori av anskaffelser som skal dekke samme funksjon.

At en anskaffelse etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er *uvesentlig*, vil si at denne kategorien normalt sett har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som har marginal betydning. Oppdragsgiver må derfor vurdere om den aktuelle typen vare eller tjeneste har et uvesentlig klimaavtrykk og en uvesentlig miljøbelastning. Dette må gjøres på et generelt grunnlag for kategorien og den aktuelle typen vare eller tjeneste. Vurderingen av uvesentlighet påvirkes altså ikke av de faktiske forholdene eller volumet på din konkrete anskaffelse. *Bestemmelsen legger derfor opp til en toleddet vurdering: 1) Hva er anskaffelsens art? og 2) Har anskaffelser av denne arten en uvesentlig klima- og miljøbelastning?*

Anskaffelser som etter sin art er vurdert å ha et klimaavtrykk og miljøbelastning som er uvesentlig

DFØ har gjennomgått alle anskaffelser som ble gjennomført i 2022 registrert på de 14 CPV-kodene som er vurdert å ha lav klimaintensitet. Basert på denne gjennomgangen har de typer anskaffelser som går igjen og som har en typisk lav klimaintensitet, blitt identifisert. Videre er det gjort kvalitative vurderinger knyttet til andre former for miljøbelastninger, hentet fra [begrepslisten i kapittel 2](#). Resultatet av disse vurderingene er listen nedenfor. Hvis oppdragsgiver viser til listen i sin begrunnelse, må oppdragsgiver i tillegg begrunne at anskaffelsen faller innenfor en av de nevnte kategoriene:

- Arkiv- og dokumentasjonstjenester
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- Juridiske tjenester og advokattjenester
- Konsulent- og analysetjenester
- Medieovervåkning og analyse
- Nød- og sikkerhetstjenester
- Tekst- og innholdstjenester
- Telefonitjenester og mobiltelefoni
- Tjenester i forbindelse med trening og utdanning
 - Arbeidsmarkedsopplæring (AMO) og alternativ opplæringsarena
 - Digitale og teknologiske kurs
 - Kjøretøy og transportrelaterte kurs
 - Kurs for spesifikke målgrupper (f.eks. flyktninger, ungdom) Sikkerhets- og HMS-opplæring
 - Lederutvikling og prosjektledelse
 - Sikkerhets- og HMS-opplæring
 - Språk- og integreringskurs
 - Yrkes- og fagopplæring

Hvordan blir fremtiden - egentlig? Ny lov om offentlige anskaffelser

November 2023

Mai 2024

NOU 2023:26 GRØNN OMSTILLING (KAPITTEL 14)

«SKJERPET KLIMA- OG MILJØBESTEMMELSE, MEN KALLER DEN GRØNN OMSTILLING»

- Handler ikke om krav og kriterier.
- Vil synliggjøre bestemmelsens overordnede målsetning. «Tankemessig rettesnor».
- Ikke hensiktsmessig med et bestemt tiltak eller en bestemt fase av anskaffelsen.
- Oppdragsgiveren må gis handlingsrom til å velge de tiltakene som er best egnet i den konkrete anskaffelsen.
- Skiller mellom alle anskaffelser og kunngjøringspliktige anskaffelser.

GRØNN OMSTILLING (NOU 2023:26 KAPITTEL 14 – LOVUTKASTET § 2-2)

§ 2-2 Alle anskaffelser:

- Plikt til å hensynta klima og miljø
- + den generelle plikten til rutiner for samfunnshensyn/grønn omstilling og offentlighet om disse i § 2-1
- Bruk av standardiserte grønne minstekrav § 2-3 (EU/NO)

Kunngjøringspliktige anskaffelser:

- Klima- og miljøkartlegging i behovsavklaringsfasen
- Stille klima – eller miljøkrav til ytelsen – men uten utforholdsmessige merkostnader. Skal være krav som gir reell klima – og miljøgevinst
- «Grønne temaer» også i andre trinn av anskaffelsesprosessen hvis dette gir reell klima- og miljøgevinst

Alltid en grense mot uforholdsmessige merkostnader for oppdragsgiver

- § 2-10 Krav om egnede sanksjoner i kontraktsvilkårene, for brudd på kravene vedrørende samfunnshensyn

Verktøykassa for å bidra til grønn omstilling KOMMER (kanskje) tilbake

«Bruk av offentlige anskaffelser som virkemiddel i klima- og miljøpolitikken krever at kostnadseffektivitet avveies og prioriteres mot formåls effektivitet og bærekraft i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Det innebærer etter utvalgets vurdering at den enkelte oppdragsgiver tar hensyn til langsiktige gevinster for samfunnet, selv om det gir oppdragsgiver økte kostnader på kort sikt. Punkt 14.2.1»

I mellomtiden gjør DFØ en fantastisk jobb med veiledning

EUROPE'S CHOICE

POLITICAL GUIDELINES
FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION
2024–2029

Ursula von der Leyen
Candidate for the European Commission President

We must also make better use of public procurement – which accounts for 14% of EU GDP.

A 1% efficiency gain in public procurement could save EUR 20 billion a year. And it is one of the main levers available to develop innovative goods and services and create lead markets in clean and strategic technologies.

I will propose a **revision of the Public Procurement Directive**. This will enable preference to be given to European products in public procurement for certain strategic sectors. It will help ensure EU added value for our citizens, along with security of supply for vital technologies, products and services. It will also modernise and simplify our public procurement rules, in particular with EU start-ups and innovators in mind.

MISSION LETTER

Ursula von der Leyen
President of the European Commission

Stéphane Séjourné

You will **revise the Public Procurement Directives** to help ensure security of supply for certain vital technologies, products and services, while simplifying the rules and reducing administrative burden. It should enable preference for European products in public procurement for certain strategic sectors and technologies.

“Drivere og barrierer”

Tre hovedfaktorer :

- Individuelle forhold
- Organisatoriske forhold
- Operasjonelle verktøy

Min forutsetning: Jeg legger til grunn at dere alle selv – som fagpersoner og lojalt ansatte - ønsker å bidra til alle de gode formålene som omgivelsene forventer av dere og/eller regelverket.

Hvorfor kommer det likevel til å gå “veldig sakte”?

Individuelle forhold

- Personlig verdier og motivasjon
- Opplæring og kunnskap
- Oppfølging og måling knyttet til kva den enkelte skal levere

Organisatoriske forhold

- Organisasjonenes størrelse
- (Ledelses-)forankring og strategi
- Finansiering

Operasjonelle forhold

- Interne retningslinjer
- Tilgang til kunnskap og målinger
- Standarder, standardisering og håndtering av rettslig risiko
- Kunnskap om og dialog med leverandørene

Hva skal norsk næringsliv
gjøre/Hvordan kan leverandørene
forberede og forbedre sin
konkurranseskraft knyttet til klima
og miljø (bærekraft)?

Mange initiative å velge mellom ..

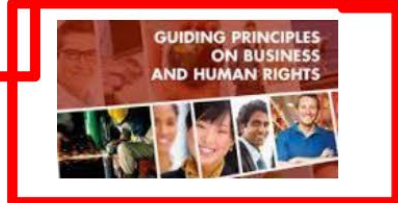
+ masse nye EU regler!

CSRD, CSDDD, EU Taxonomi, ESRS etc.

INTEGRATED REPORTING <IR>

The mark of responsible forestry

ISO 14000

ISO 26000

Dow Jones Sustainability Indexes

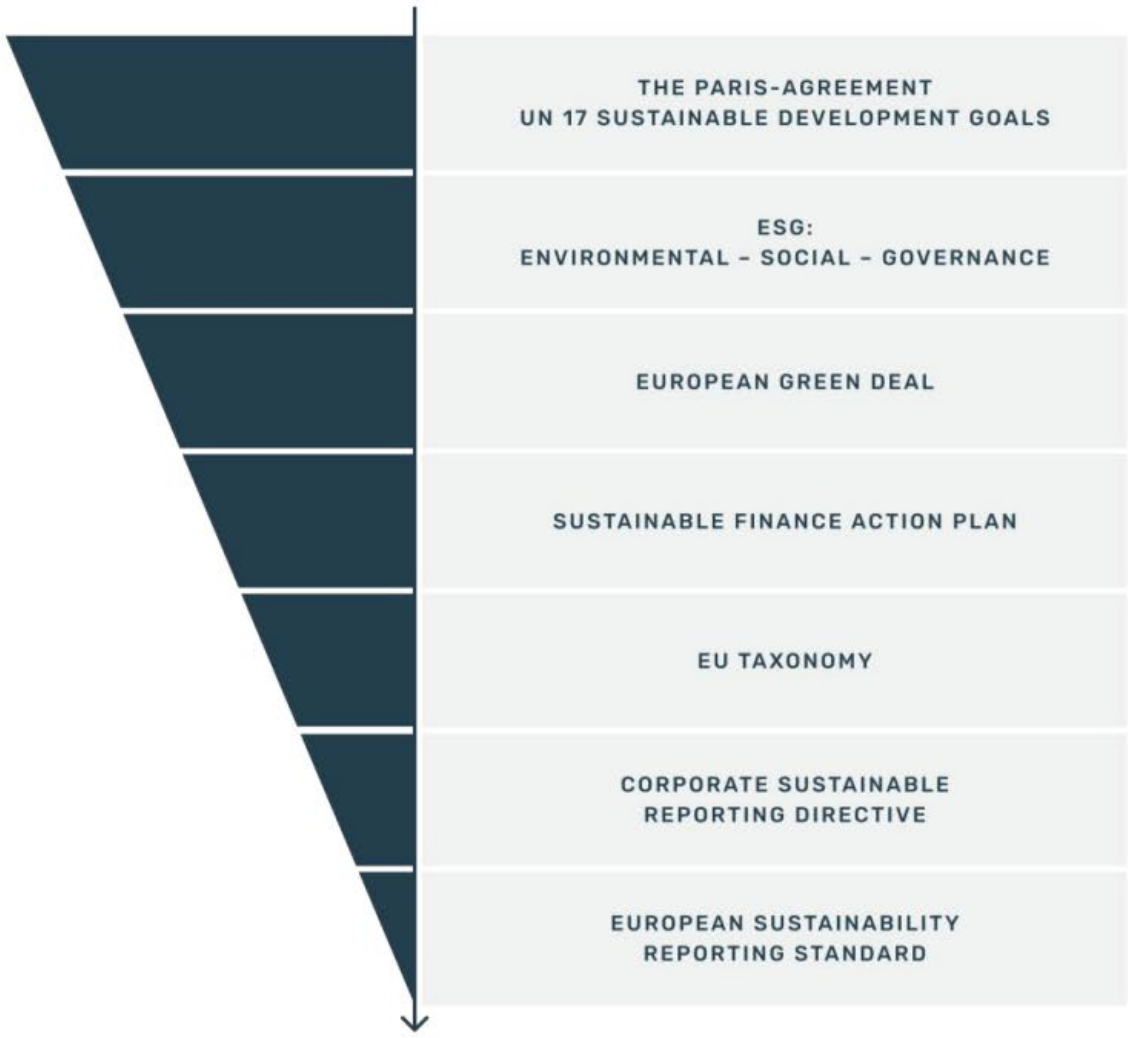
Caroline D Ditlev-Simonsen

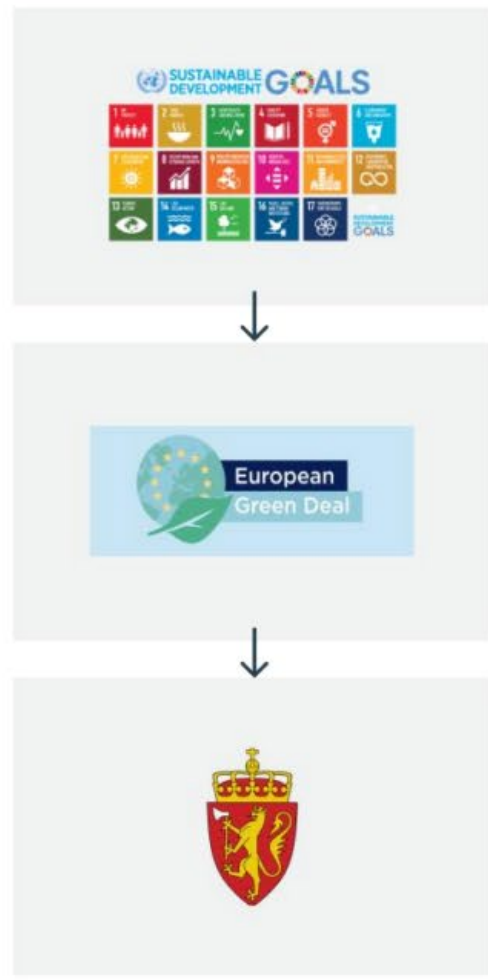
The Sustainability Acronym Soup bowl

2015

2024

Tre EU-standarder for bærekraftsrapportering

**European
Sustainability
Reporting Standard**

**ESRS for Listed Small
and Medium sized
Enterprizes**

**Voluntary ESRS for
Small and Medium
sized Enterprizes**

ESRS

Foretak med over
250 årsverk

LSME

Børsnoterte foretak
10-250 årsverk

VSME

Frivillig. Foretak
unntatt lov om
rapportering

Forslag til modulbasert frivillig rapportering

Endelig utkast forventet i 2024 - Forventes vedtatt i 2025

Frivillig SMB-standard (VSME)

Grunnleggende modul
Obligatorisk

Avansert modul
Frivillig

Tilleggsmodul finansinstitusjoner
Frivillig

Indikatorer
obligatoriske og «hvis relevant»
Policy, mål, tiltak
Vesentlighetsanalyse på sikt?

Indikatorer
«hvis relevant»

Indikator av særlig relevans for
finansinstitusjoner

Mål med frivillige standard

Støtte SMBer i å:

- Bidra til en **bærekraftig og inkluderende økonomi**
- Forbedre **styringen av bærekraftstema**
- Fulle informasjonsbehovene til
 - **utlånere og investorer**
 - **store selskaper** som krever bærekraftsinforamsjon fra leverandørene

Kilde: Miljøfyrtårn

Illustrasjon: Shutterstock

Hvorfor skal man bruke tid på dialog?

- Et samfunn i endring – ikke råd til å kjøpe gårdagens løsninger
- Strategisk virkemiddel – gevinstrealisering
- Interesse, forståelse, kunnskap og økt bestillerkompetanse
- Prioriter tidlig dialog – oppdragsgivere og næringslivet

Fremtidens renseanlegg

Grunnet nytt avløpsdirektiv med strengere krav til avløpsrensing, ligger det enorme investeringer foran vann- og avløpssektoren de kommende årene. Norsk Vann har kalt de årene som vi har foran oss som «Tidens avløpssatsing».

I hele landet skal det bygges nye og renoveres svært mange avløpsrenseanlegg. Rundt Oslofjorden skal det bygges både sekundærrenseanlegg og nitrogenrenseanlegg. 22 kommuner i Østlandsområdet har derfor gått sammen i en fellesprosess om dette; både for å få en oversikt over behovet i regionen, hva utfordringene består i mer konkret og hvilke innspill markedet har til behovet for fremtidens renseanlegg.

Aktører

[Indre Østfold kommune](#) [Kongsvinger kommune](#) [Tønsberg kommune](#)
[Hurdal kommune](#)

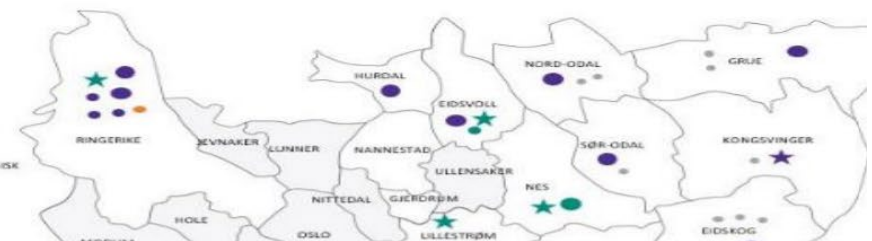
Meld din interesse

Se utlysning i Doffin

Kart

TEGNFORKLARING

- ★ MEKANISK
 - ★ MEKANISK + KJEMISK
 - ★ MEKANISK + KJEMISK + BIOLOGISK
 - ★ MEKANISK + BIOLOGISK
 - ★ KJEMISK + BIOLOGISK
- ★ Pn > 10000

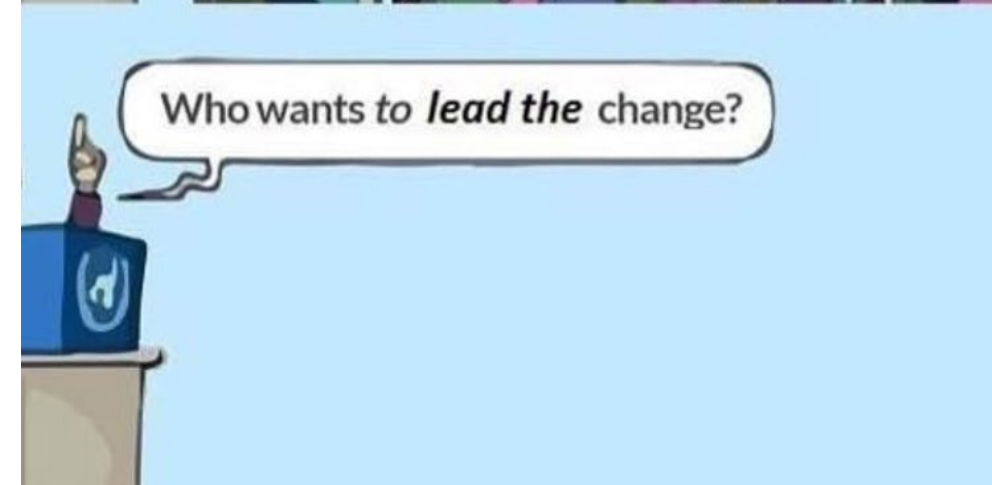
Vi må trene på
det vi ikke tør

**KEEP
CALM
AND
LET'S**

PRACTICE

Ledelse, ledelse, ledelse

TAKK FOR MEG 😊

Inger Roll-Matthiesen

irm@berngaard.no

+47 928 81 388

